

καθ' οδόν σε ένα μονοπάτι προσκυνητών

Β. Ισπανία

Camino primitivo

9

10

1. Τα βατόμουρα μας ξεδιψάνε.

2-4. Το κοχύλι του προσκυνητή σαν σήμανση.

5-7. "Προσκύνημα" σε δρόμο, στο δάσος, μέσα από χωριά και πόλεις.

8. Εδώ ο προσκυνητής μπορεί να προστατευτεί από ακραίες καιρικές συνθήκες

9. Η όμορφη κωμόπολη Grandas de Salime.

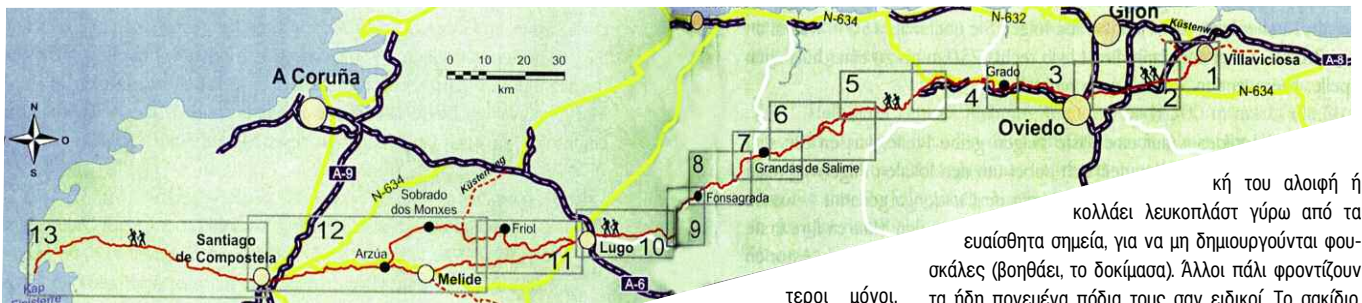
10. Ο Μαρί με τα εφτά σκυλιά του. Εδώ φαίνονται μόνο τα τέσσερα.

Κείμενο - Φωτό:
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑΚΗ

Κρυμμένο στα βουνά της Αστουρίας και Γαλικίας βρίσκεται το πιο παλιό μονοπάτι των Caminos, το **Camino primitivo**, το οποίο οδηγεί από το **Oviedo** στο **Santiago de Compostela**, εκεί που πιθανολογείται ότι βρίσκεται ο τάφος του Αποστόλου Ιακώβου και το οποίο είναι ο προορισμός πολλών προσκυνητών. Μετά από περίπου 300 χμ. καταλήγει λίγο πριν από το **Santiago** στο Camino frances, το πιο γνωστό όλων των Camino. Σε αντίθεση όμως με το Camino frances το **Camino primitivo** δεν είναι τόσο περπατημένο, αλλά είναι γι' αυτούς οι οποίοι είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν κάποιες σωματικές ταλαιπωρίες. Έμπειροι προσκυνητές το ονομάζουν το πιο όμορφο όλων των Camino. Υπάρχει πολύ καλή σήμανση και ένα πολύ καλό δίκτυο από ξενώνες για προσκυνητές,

Αρχές Σεπτεμβρίου 2010

Βρίσκομαι στο **Oviedo** για να «προκυνήσω» και εγώ σε περίπου 3 εβδομάδες στο **Santiago de Compostela**. Ξεκινάω μόνη, τίποτα δεν έχει οργανωθεί όπως συνήθως όταν κανείς κάνει ένα ταξίδι (Internet, ξενοδοχεία κτλ.), φυσικά είμαι χωρίς κινητό και οι γνώσεις μου των Ισπανικών είναι ανύπαρκτες. Τα προσωπικά μου υπάρχοντα είναι: το εισιτήριο, χρήματα για 3 εβδομάδες (για κάθε περίπτωση έχω μαζί μου την Κάρτα Visa), ένα μικρό οδηγό ταξιδιού (αξίζει χρυσάφι), μία ψηφιακή μηχανή (για πρώτη φορά στη ζωή μου) και last but not least ένα σακίδιο των περίπου 9 κιλών.

1η μέρα: Ακολουθώ τα ανάγλυφα σημάδια των κοχυλιών, στο πεζοδρόμιο. Στην Αστουρία η κλειστή μεριά του κοχυλιού δείχνει την κατεύθυνση. Περπατώντας στους δρόμους παρατηρώ τις πολλές και καλά διατηρημένες διαβάσεις πεζών που τις περισσότερες φορές υποκαθιστούν τα φανάρια. Τα φανάρια υπάρχουν μόνο στους πολύ μεγάλους και πολυσύχναστους δρόμους. Ο πεζός έχει προτεραιότητα και τα αυτοκίνητα σταματούν αμέσως. Αυτή η εικόνα επικρατεί σε όλες τις μικρές και μεγάλες πόλεις. Υπάρχει ζωντάνια αλλά χωρίς άγχος και αυτό δείχνουν και οι άνθρωποι. Μετά από μερικές προσπάθειες και αφού με βοήθησαν οι ντόπιοι βρήκα το μονοπάτι και μετά από λίγη ώρα αφήνω πίσω την πόλη. Μαθαίνω να προσέχω τα σήματα. Έξω από τα χωριά και τις πόλεις είναι συνήθως σε σχήμα οβελίσκου με το κοχύλι, στα χωριά τα βρίσκει κανείς στους τοίχους των σπιτιών. Επικρατεί η ησυχία και πολύ πράσινο. Μετά από λίγες ώρες φτάνω στον πρώτο μου προορισμό: **Escamplero** (12,4 χμ.), με το μόντο: σιγά σιγά. Περήφανη κοιτάζω την ήδη δεύτερη σφραγίδα στην ταυτότητα του προσκυνητή. Σιγά σιγά φτάνουν και άλλοι, όλοι μόνοι τους, όλοι Ισπανοί. Αποφασίζουμε να συνεχίσουμε την επόμενη μέρα μαζί. Η Sandra θα είναι η μεταφράστριά μας.

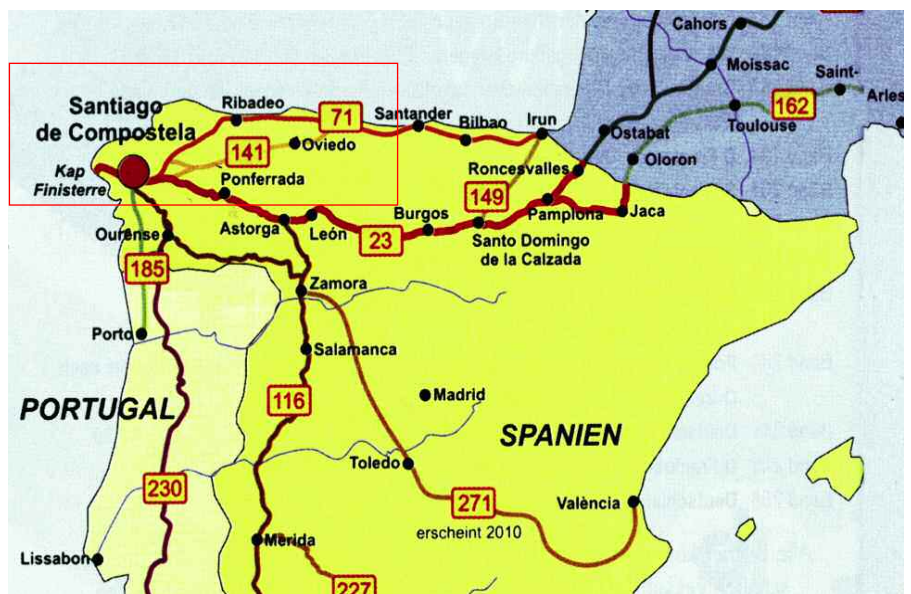
2η μέρα: Ξεκινάμε με ομίχλη όπως σχεδόν κάθε πρωί. Ο ήλιος βγαίνει μετά μια και καλή. Περνάμε από μικρά όμορφα χωριά, με τις παράξενες αποθήκες σιταριού. Στέκονται σε πέτρινες κολόνες οι οποίες εμποδίζουν τα ποντίκια να ανέβουν. Εάν δεν χρησιμοποιούνται πια μετατρέπονται καμιά φορά σε δωμάτιο. Παντού μας συνοδεύουν άλση πορτοκαλιών και μηλιών. Στη Βόρεια Ισπανία συνηθίζεται να πίνουν μηλίτη, το λεγόμενο *la Sidra*. Δυστυχώς οι ωραίες εικόνες θαμπώνουν λίγο όταν βλέπουμε τα σκυλιά να είναι συνήθως δεμένα με το πολύ κοντό λουρί τους με ότι καιρό να κάνει. Σιγά σιγά το πεδίο γίνεται πιο ορεινό. Περπατάμε μέσα σε δάσος με ψηλά πεύκα. Ο ξενοίκιος στην **Cornellana** (26,5 χμ.) βρίσκεται σε ένα πολύ ωραίο μοναστήρι.

3η μέρα: Το μονοπάτι αρχίζει να απλώνει όλη την ομορφιά του. Παντού ανθισμένες ορτανσίες. Ανεβαίνουμε συνεχώς. Που και που σταματάμε σε ένα πηγάδι, σηματοδομένο με «πόσιμο ή όχι», για να δροιστούμε και να γεμίσουμε τα παγούρια μας. Απολαμβάνουμε τα βατόμουρα που βρίσκονται συνεχώς δίπλα στο δρόμο μας (τόσα μούρα δεν έχω φάει ποτέ στη ζωή μου). Τώρα ο καθένας μας περπατάει με το ρυθμό του, οι περισσότε-

τεροι μόνοι, όπως εγώ. Στο επόμενο διάλειμμα σε ένα Cafe-Bar μπορεί να είμαστε πάλι μαζί, το αργότερο στον επόμενο προορισμό μας. Στην παρέα προστίθενται καινούργιοι «προσκυνητές», άλλοι απομακρύνονται, ένας πυρήνας όμως μένει σταθερός. Μεγάλη η χαρά όταν ξανασιμύουμε στον ξενοώνα. Το βράδυ τρώμε όλοι μαζί και σχεδιάζουμε την επόμενη μέρα. Φτάνουμε στο **Tineo** (30,8 χμ.)

4/5. Μέρα: Κάθε πρωί η ίδια τελετουργική πράξη: να φροντίσουμε τα πόδια μας. Ο καθένας βάζει τη μαγι-

κή του αλοιφή ή κολλάει λευκοπλάστ γύρω από τα ευαίσθητα σημεία, για να μη δημιουργούνται φουσκάλες (βοηθάει, το δοκίμασα). Άλλοι πάλι φροντίζουν τα ήδη πολεμημένα πόδια τους σαν ειδικοί. Το σακίδιο, πιο βαρύ ακόμα με τα φρούτα και το νερό δεν το αισθάνομαι πια βαρύ. Μετά την **Pola de Allende** (27,6 χμ.) συνεχίζουμε για **Bertucedo**. Μπροστά μου περπατάει ένα ζευγάρι χέρι χέρι. Θα τους συναντήσω ακόμα αρκετές φορές. Ρέικια και φτέρες κατέχουν τώρα το τοπίο. Φτάνουμε σε αλπική ζώνη, περνάμε μια διάβαση (1146 μ) και κατηφορίζουμε. Στο **Bertucedo** (17,4 χμ.) συναντάμε έναν 77-χρονο Άγγλο, ο οποίος τις επόμενες μέρες μας περνάει όλους. Όπως τις περισσότερες φορές τελειώνουμε το βράδυ με ένα (:) ποτήρι *la Sidra*. Σύμφωνα να

14

15

με την παράδοση το κρασί χύνεται πάνω από το κεφάλι στο ποτήρι, εμπλουτίζοντας με αυτόν τον τρόπο το κρασί με περισσότερο οξυγόνο και έτσι γίνεται πιο νόστιμο. Καμιά φορά αυτήν τη δουλειά αναλαμβάνουν στο τραπέζι τοποθετημένες φιγούρες.

6η μέρα: Μετά από μια κουραστική ανάβαση σε ασφαλτοστρωμένο δρόμο, η οποία δεν με ενθουσιάζει και πολύ (δεν θα είναι η τελευταία φορά), ακολουθεί μια πολύ ωραία κατάβαση στη λίμνη φράγματος του ποταμού **Navia**. Κατ' εξαίρεση βρέχει σήμερα. Στην όμορφη κωμόπολη **Grandas de Salime** παίρνουμε το μεσημεριανό μας. Εν τω μεταξύ έμαθα πόσο τεράστιες είναι οι μερίδες του μενού, γι' αυτό παραγγέλνω μόνο μια - ισπανική - φασολάδα, ενώ οι άλλοι, το οικονομικό μενού του προσκυνητή, το οποίο αποτελείται όπως κάθε μενού στην Ισπανία από τρεις μερίδες (σούπα ή σαλάτα, το κύριο πιάτο με κρέας, γλυκό). Ακόμα 5 χμ και φτάνουμε στο **Castro** (25 χμ), όπου ο ξενώνας είναι ένα πάρα πολύ ωραίο αναπαλαιωμένο πέτρινο σπίτι.

7η μέρα: Σήμερα περνάμε τα σύνορα προς τη Γαλικία. Προσοχή! Το ανοιχτό μέρος του κοχυλιού δείχνει την κατεύθυνση. Η Γαλικία φημίζεται για τις πολλές βροχές, γι' αυτό και το τόσο πράσινο. Τώρα όμως ο καιρός μας κάνει μια εξαίρεση, ούτε σταγόνα βροχής σε όλες τις επόμενες διαδρομές. Μετά από 21 χμ φτάνουμε στο **Padron**.

8η μέρα: Η θερμοκρασία ανεβαίνει συνεχώς. Περνάμε τα τυπικά για τη Γαλικία δάση με τα ψηλά πεύκα και τους πολλούς ευκαλύπτους. Οι ευκαλύπτοι φυτεύτηκαν παλιά για την παρασκευή χαρτιού και επίπλων. Εν τω μεταξύ είναι ένα μεγάλο οικολογικό πρόβλημα, επειδή παραγκωνίζουν την ενδημική χλωρίδα και κατεβάζουν τη στάθμη των υπογείων υδάτων. Στο **Baleira** (22,9 χμ) αναγκάζομαστε να μείνουμε στο ξενοδοχείο γιατί ο μοναδικός ξενώνας είναι πλήρης.

11-12. Το παραδοσιακό χύσιμο του La Sidra με τον έναν ή τον άλλο τρόπο.

13. Στο βάθος φαίνεται η λίμνη φράγματος του ποταμού Navia.

14. Μια παλιά αποθήκη σιταριού στη Γαλικία.

15. Lugo. Ο Ρωμαϊκός τοίχος.

9η μέρα: Δυστυχώς το τελευταίο κομμάτι της σημερινής πορείας μας μέχρι την όμορφη κωμόπολη **Lugo** (30,8 χμ.) είναι για αρκετά χιλιόμετρα σε ένα πολυσύχναστο δρόμο μέσα στον ήλιο χωρίς ίχνος σκιάς. Το προσκύνημα είναι καμιά φορά πολύ σκληρό! Στην εποχή των Ρωμαίων η πόλη αυτή ήταν η πρωτεύουσα τής Γαλικίας. Το 2000 ο ρωμαϊκός τοίχος γύρω από την παλιά πόλη κηρύχθηκε από την UNESCO μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

10η μέρα: Πάλι βρίσκομαι σε ένα δρόμο, ευτυχώς με πολύ λίγη κίνηση. Μετά ακολουθεί δάσος μέχρι το **San Roman** (29,6χμ.). Ο ξενώνας είναι δίπλα στο δάσος. Είναι πολύ μικρός και γρήγορα βρίσκεται κατελημμένος. Αργότερα προστίθεται και στην παρέα μας ο Peter, ο οποίος ξεκίνησε από το Freiburg της Γερμανίας και ήδη περπατάει 3 μήνες! Αυτό θα πει προσκυνητής!!! Μετά από 45 χμ περπάτημα δεν μπορεί να συνεχίσει, γι' αυτό κοιμάται στο πάτωμα. Σημειωτέον ο Peter ο οποίος έχει περπατήσει πιο πολύ από όλους μας, έχει τα λιγότερα πράγματα μαζί του. Με άλλα λόγια, εμείς κουβαλάμε ακόμα πολύ «σαβούρα» μαζί μας. Ο Pedro από την παρέα, στο επάγγελμα δάσκαλος οδήγησης, θέλει να μας δείξει σήμερα το ταλέντο του στη μαγειρική. Το μενού έχει μακαρόνια με μια σάλτσα σπέσιαλ. Πολύ νόστιμο! Άφθονο κρασί συνοδεύει το μενού. Έτσι το προσκύνημα είναι ευχάριστο!

11η μέρα: Στο δρόμο για το **Melide**, ο επόμενος προορισμός μας, περνάω από ένα μικρό παραμυθένιο σπίτι. Εδώ μένει ο Mari με τα 7 σκυλιά του. Κατασκευάζει δερμάτινα είδη και προσφέρει στους προσκυνητές καφέ ή τσάι. Δεν δέχεται χρήματα. Σιγά σιγά πλησιάζουμε το **Melide** (27,5 χμ.). Τώρα πια είμαστε πολύ κοντά στο **Santiago**. Εδώ φτάνουν και οι προσκυνητές από το Camino frances, υπάρχουν πολύ κίνηση. Ανάλογα εξοπλισμένοι είναι και ο ξενώνας: περισσότερα από 130 κρεβάτια! Υπάρχει έντονη κίνηση, αλλά... τη νύχτα δεν ακούγεται μιλιλά! Τελειώνουμε την ημέρα σε μια για τη Γαλικία τυπική pulperia (μπιραρία). Εδώ δοκιμάζω το τοπικό φαγητό της Γαλικίας: σούπα με λάχανο και πατάτες. Είναι πεντανόστιμο!

12η μέρα: Στο **Santa Irene** (31,3 χμ.) βρίσκουμε την τελευταία και ήσυχη παραμονή πριν από το **Santiago**.

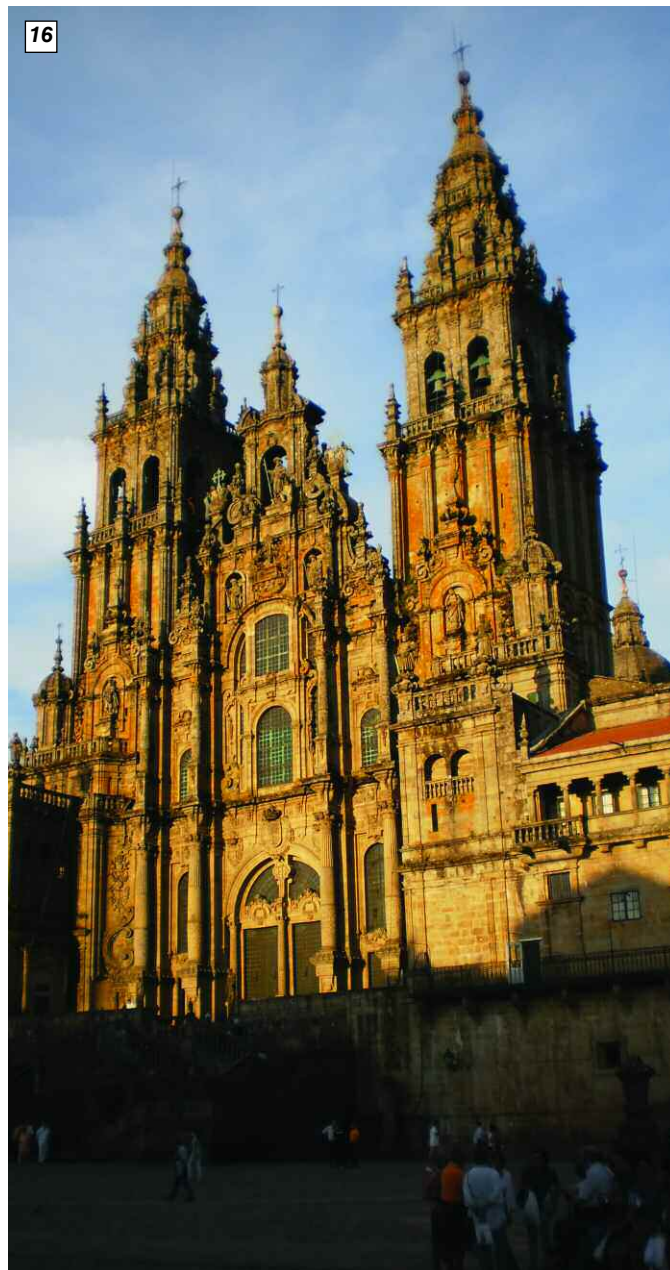
13η μέρα: Ηουχία και ηρεμία αντικαθίστανται από πολύ θόρυβο και κίνηση. 5 χμ. πριν από το **Santiago** φτάνουμε στο **Monte do Gozo** (βουνό της χαράς, γιατί εδώ ο προσκυνητής μετά από πολύ ταλαιπωρία βλέπει επιτέλους τον προορισμό του, το **Santiago**). Πράγματι, «μπροστά στα πόδια μας» απλώνεται η μεγάλη πόλη. Ακόμα μερικά χιλιόμετρα μέσα στη ζέστη και... φτάσαμε. Είμαστε μπροστά στο μεγάλο και φημισμένο **καθεδρικό ναό** (23,3 χλμ.)! Πολλά γνωστά πρόσωπα, αγκαλιές, φιλιά, φωτογραφίες. Στο γραφείο των προσκυνητών μπαίνουμε και εμείς στην ουρά και επιτέλους ο καθένας μας κρατάει με περηφάνεια στα χέρια του το χαρτί, την «Compostela». Το βράδυ πώς μπορούσε να γίνει αλλιώς γιορτάζουμε το Camino μας με ισπανικές λιχουδιές. Βέβαια οι τιμές είναι άλα Santiago, καμιά σύγκριση με τις τιμές φαγητού στα μικρά χωριά και τις μικρές πόλεις. Εδώ αποχαιρετώ τους φίλους μου, την παρέα μου. Ανταλλάζουμε διευθύνσεις και e-mail. Γι' αυτούς το ταξίδι τελειώνει. Εμένα μου μένουν μερικές μέρες ακόμα. Για να αποφύγω την πολύ φασαρία αποφασίζω να συνεχίσω την επόμενη μέρα το «προσκυνημά» μέχρι το λεγόμενο «τέλος του κόσμου», το **Kap Finisterre** στον Ατλαντικό.

14η μέρα: Νωρίς το πρωί ξαναμπαίνω στην ηουχία, στο **Camino fisterra**. Ο χάρτης μου είναι πολύ λεπτομερής αλλά σήμερα δυσκολεύομαι να βρω τη συνέχεια του μονοπατιού. Παρ' όλο που τέτοια ώρα δεν υπάρχει κανείς στο δρόμο, ξαφνικά εμφανίζεται μια γυναίκα από το πουθενά. Επειδή δεν μπορούμε να συνηνοηθούμε φεύγει από την πορεία της και περπατάει τουλάχιστον 500 μ. μαζί μου. Και αυτό είναι πάλι μια απόδειξη της προθυμίας των ντόπιων να μας βοηθήσουν να φτάσουμε στον προορισμό μας. Μετά από αυτό διασχίζω χωρίς άλλα προβλήματα χωριά και το τυπικό γαλακτικό τοπίο μέχρι το **Negreira** (23 χμ.).

15η μέρα: Αυτή η μέρα είναι πολύ σκληρή, πολύ περπάτημα σε δρόμους και μετά από 34,3 χμ. φτάνω στο **Olveiroa**. Ο ξενώνας είναι τρία όμορφα σπίτια από γρανίτη. Βραδινό με καινούργιους φίλους.

16η μέρα: Αποφασίζω να μην περπατήσω κατευθείαν για **Fisterra**, αλλά να κάνω μια παρακάμψη από την όμορφη κωμόπολη **Muxia** (30 χμ.), η οποία βρίσκεται βόρεια από το **Fisterra**. Επισκέπτομαι την εκκλησία ακριβώς δίπλα στον ατλαντικό και παραβρίσκομαι σε ένα γάμο. Ο Ατλαντικός δείχνει σήμερα αγριεμένος.

17η μέρα: Φτάνω στον τελικό προορισμό μου: στο χωριό **Fisterra** (29 χμ.) με τη μεγάλη αμμουδιά. Μεγάλη χαρά που ξαναβλεπόμαστε, παλιοί και καινούργιοι προσκυνητές, στον ξενώνα. Το βράδυ κάνουμε το τελευταίο προσκύνημα προς το **Kap Finisterre** (3,5 χμ.). Παλιά θεωρείτο το «τέλος του κόσμου» και για τους Κέλτες, κάτοικοι της Γαλικίας πριν από τους Ρωμαίους, ήταν τόπος προσκυνήματος. Κάτω από το φάρο κοιτάζουμε αμίλητοι σύμφωνα με το έθιμο το ηλιοβασιλέμα. Μέχρι πρόσφατα πολλοί προσκυνητές έκαιγαν εδώ ένα «λειωμένο» από τη χρήση ρούχου ή παπούτσι τους. Αυτό όμως για περιβαλλοντικούς λόγους απαγορεύτηκε. Τώρα το αφήνουν (δένουν) σε ένα μεγάλο στύλο. Αφήνω και εγώ ένα για να είμαι σωστός προσκυνητής.

18η μέρα: Σήμερα το πρόγραμμα έχει... χαλάρωση. Χαζεύω στην παραλία, μαζεύω κοχύλια και... επειδή ο καιρός είναι πολύ καλός και η θάλασσα λάδι κάνω ένα μπάνιο στον «παγωμένο» Ατλαντικό.

19η μέρα: Για αποθεραπεία κάνω μια τελευταία, αυτήν τη φορά πρωινή, εξόρμηση στο «τέλος του κόσμου». Βλέποντας την αυγή ήλθε η ώρα του αποχαιρετισμού. Το λεωφορείο με φέρνει πίσω στο **Santiago**. Και επιτέλους επισκέπτομαι το μεγαλοπρεπή **καθεδρικό ναό**, αφού είναι «must». Αλλά ακόμα είμαι σοκαρισμένη με τους πολλούς τουρίστες. Μάλλον έχω το σύνδρομο του Camino.

20η μέρα: Καθισμένη στο αεροπλάνο για Αθήνα, αφήνω την Ισπανία πίσω μου. Επανειλημμένα περνάνε μπροστά μου εικόνες αυτού του ταξιδιού, ένα ταξίδι τόσο ξεχωριστό από τα άλλα ταξίδια που έχω κάνει και που έχει αφήσει μέσα μου τόσες ζωντανές εντυπώσεις.

Σε όλους που νομίζουν ότι τους «φωνάζει» ή «καλεί» το Camino, τους εύχομαι να συναντηθούν με αυτήν την εμπειρία: **buen camino!**

Το μικρό αλφάβητο του προσκυνητή

1. Στην ταυτότητα του προσκυνητή... επιβεβαιώνεται κάθε φορά με μια σφραγίδα η παραμονή στον ξενώνα. Με την παρουσίαση αυτής της ταυτότητας ο προσκυνητής μπορεί, αν θέλει, να πάρει στο Santiago de Compostela το επίσημο χαρτί, την «**Compostela**», αρκεί να αποδείξει ότι έχει περπατήσει τα τελευταία 100 χμ με τα πόδια.
2. Ο **ξενώνας των προσκυνητών**: Ο δημόσιος ξενώνας ενισχύεται από το δήμο ή την εκκλησία. Όταν ο προσκυνητής δείχνει την ταυτότητά του μπορεί να μείνει για μια μόνο νύχτα με 3-5 Euro. Το κρεβάτι δίνεται κατά την άφιξη, σπάνια μπορεί κανείς να κλείσει το κρεβάτι στον ξενώνα αυτό πριν. Στον **ιδιωτικό ξενώνα** το κρεβάτι κοστίζει περίπου 10 Euro και είναι δυνατόν να μείνει κανείς περισσότερες νύχτες. Και οι δύο

ξενώνες είναι πολύ καλά εξοπλισμένοι με κουζίνα, πλυντήριο ρούχων, στεγνωτήριο. Το ζεστό ντους είναι αυτονόητο!

3. Το **κοχύλι του προσκυνητή ή το κοχύλι του (Αγίου) Ιακώβου**... είναι το σύμβολο του προσκυνητή και όλων των Camino. Συμβολίζει την προστασία του Αγίου Ιακώβου. Για μερικούς είναι απλά ένα αναμνηστικό από την επίσκεψη στον Ατλαντικό. Οι γραμμές του κοχυλιού είναι τα μονοπάτια των προσκυνητών που καταλήγουν σε ένα σημείο - το **Santiago de Compostela**. Σήμερα το κοχύλι φοριέται από τους προσκυνητές σαν διακριτικό σήμα, συνήθως στο σακίδιο.
4. Επίσης ο προσκυνητής δεν περπατάει χωρίς τη **ράβδο του προσκυνητή**. Την ίδια δουλειά όμως κάνουν και τα Baton.
5. Το **Santiago de Compostela**, η σημερινή πρωτεύουσα της Γαλικίας, ήταν πάντα **προορισμός των προσκυνητών**, κυρίως για θρησκευτικούς λόγους. Τα τελευταία χρόνια ανθίζει και πάλι η ανάγκη στους ανθρώπους για «προσκύνημα», που πέρα από τις θρησκευτικές τους αναζητήσεις ζητούν να ανακαλύψουν τον εαυτό τους, να έλθουν σε επαφή και να επικοινωνήσουν με ανθρώπους διαφορετών φυλών, κοινωνικών στρωμάτων, διαφορετικής ηλικίας. Να δουν με άλλη οπτική, αλλιώτικη από τη δική τους την πραγματικότητα. Πέρα όμως από όλα αυτά, το «προσκύνημα» μπορεί να είναι η επιθυμία για ένα πιο απλό τρόπο ζωής μακριά από την έντονη καταναλωτική καθημερινότητα. Ξεκινούν λοιπόν για το «προσκύνημά» τους, άλλοι με τα πόδια, άλλοι με ποδήλατο και κάποιιο ακόμα και με αναπηρία. Πολλοί ακολουθούν την πορεία του προσκυνηματος μόνοι τους (αλλά ποτέ δεν είναι μόνοι), άλλοι με φίλους, άλλοι περπατάνε μόνο ένα κομμάτι του μονοπατιού κ.τ.λ. Το σημαντικό όμως είναι ότι για τον κάθε ένα χωριστά το «προσκύνημα» έχει τις δικές του ιδιαίτερες, μοναδικές εμπειρίες.

16. Ο προορισμός των προσκυνητών. Ο καθεδρικός ναός στο Santiago de Compostela.

17. Μυχία. Η εκκλησία δίπλα στον Ατλαντικό.

18. Καρ Finisterre. Η κολώνα με τα αφιερώματα. Κάπου εδώ βρίσκεται και η δική μου μπλούζα. Οι πιο τολμηροί τα αφήνουν ψηλότερα.

19. Το χωριό Fisterra με την ωραία αμμουδιά.

